

A HTMT HÍREI**A SZMAT éves közgyűlése**

A SZMAT 2025. évi közgyűlését 2025. december 5-én, pénteken tartja jelenléti formában a Selye János Egyetemen. A Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács 13. közgyűlésének programja megtalálható az alábbi hivatkozáson... Forrás: SZMAT.sk: [teljes cikk >](#)

Megtartotta 2025-ös közgyűlését a KMAT

A Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács (KMAT) elnöksége megtartotta soron következő ülését, amelyre 2025. november 4-én került sor Ungváron, a Hungarológiai Központban. A tanácskozáson áttekintették a 2025-ös év tapasztalatait és eseményeit, megvitatták a kárpátaljai magyar tudományosság sikeres budapesti szereplését az MTA 200 rendezvénysorozat keretében, valamint a 2025. évi közgyűlés előkészületeit és a Spenik Ottó-díj jelöltjeit. Az ülés során több egyéb aktuális téma is napirendre került. Az ülés keretében az elnökség örömmel vette birtokba és használatba az MTA támogatása révén megvásárolt számítástechnikai eszközöket... Forrás: KMAT.ua: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Tudománynap a műszaki térben – a XXVI. Műszaki Tudományos Ülésszak Kolozsváron

A XXVI. Műszaki Tudományos Ülésszakot 2025. november 22-én tartotta meg Kolozsváron az Erdélyi Múzeum-Egyesület Műszaki Tudományok Szakosztálya a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Marosvásárhelyi Karával társszervezésben, a 24. Magyar Tudomány Napja Erdélyben rendezvénysorozat keretében. Az ülésszaknak a Sapientia EMTE kolozsvári, Fő téri épületének Kallós Zoltán terme adott otthont. Az idei esemény a „200 év a tudás és a társadalom szolgálatában – MTA 200” jubileumi mottóhoz kapcsolódva ezúttal is a Kárpát-medence magyar műszaki értelmiségének találkozóhelye volt. A megnyitón Bitay Enikő, az EME elnöke, az MTA külső tagja, valamint Domokos József, a Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Kar dékánja köszöntötték a résztvevőket. Rövid bevezetőjükben a tudományos utánpótlás, a magyar szaknyelvű műszaki diskurzus fenntartása, valamint az egyetemi és ipari műhelyek közötti párbeszéd fontosságát hangsúlyozták... Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#)

Beszámoló a Magyar Tudomány Napja Erdélyben 2025 rendezvény történelem szekciójának munkálatairól

A történelem szekcióra, a korábbi évek bevált gyakorlata alapján, az EME I. Szakosztálya, az EME Jakó Zsigmond Kutatóintézete és a Magyar Tudományos Akadémia Kolozsvári Akadémiai Bizottság Történettudományi Szakbizottságának közös szervezésében került sor. Tizennyolc előadás hangzott el, melyek öt külön tömbbe csoportosulva, külön tematikai egységeket alkottak. [...] Az utolsó szekció előadásai a 19. századi női tapasztalatok színházi, társadalmi és kulturális leképeződését vizsgálták naplók, periratok, sajtóbeszámolók és vizuális források alapján... Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#)

Podcast: 200 év a tudás és a társadalom szolgálatában

A 24. Magyar Tudomány Napja Erdélyben ünnepségsorozata zajlott le az elmúlt pénteken és szombaton Kolozsváron az Erdélyi Múzeum-Egyesület szervezésében. A Kolozsvári Rádió összeállításában a plenáris előadások két jeles meghívottját hallhatják. Előbb Monok István művelődéstörténész, a MTA Könyvtár és Információs központ főigazgatója szólal meg, aki a Karöltve a tudományos és kulturális örökség megőrzésében. Az EME és az MTA Könyvtár és Információs Központ együttműködése címmel megtartott előadását követően válaszolt a kérdésekre. Majd a jeles marosvásárhelyi származású, jelenleg az Amerikai Egyesült Államokban dolgozó Módy István neurológus professzor szólal meg a Kolozsvári Rádióknak, Gyógyító agyhullámok című előadása után... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

Beszámoló: OGYSZ kolozsvári programjának beszámolója

Az EME Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztály kolozsvári programja 2025. november 22-én, 10:00–13:00 között került megrendezésre a Magyar Tudomány Napja Erdélyben 24. fórumaként, immár 16. alkalommal. A rendezvény helyszíne a Sapientia EMTE Melody épületének előadóterme volt. A program során négy előadás hangzott el, amelyek közül három a jelenlegi orvostudomány gyakorlati kérdéseit, egy pedig a kolozsvári Orvos-sebészeti Tanintézet történetét ismertette. Ezen kívül könyvbemutatóra is sor került: Gaal György és Offner Róbert A kolozsvári főiskolai sebészorvos képzés első évszázada (1775–1872/5) című kötete részletesen feldolgozza a kolozsvári sebészképzés történetét és hozzájárul az orvostörténeti ismeretek bővítéséhez... Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#)

Beszámoló: A Kristó András-émlékkonferenciáról

A rendezvény szervezésében és lebonyolításában jelentős szerepet vállalt a Márton Áron Főgimnázium igazgatónöje, Zsombori Gabriella matematikatanár, valamint az iskola diákeinek zenei együttese. Munkájukért őszinte köszönettel tartozunk – nélkülük sokkal szerényebb lett volna a megemlékezés. Az emlékkonferencia 2025. november 27-én, 18 órakor kezdődött, összesen 53 résztvevővel. A nagy érdeklődéshez a Sapientia EMTE csíkszeredai gazdasági szakos hallgatói is hozzájárultak... Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#)

AUSZTRIA

Jókai200: Konferencia a magyar íróról

Bécs adott otthont a Jókai Mór születésének 200. évfordulója alkalmából rendezett konferenciának. [...] A szervezők a Bécsi Egyetem, a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem, valamint a Collegium Hungaricum, amely a helyszínt is biztosította az eseménynek. A konferencia céljaként fogalmazta meg, hogy Jókait, a magyar irodalom központi alakjaként bemutassa a közép-európai kontextusban, és rávilágítson a német nyelvterületen való recepciójára – hangsúlyozta az egyik szervező, Blaskó Katalin, Bécsi Egyetem Finnugrisztika szakán óraadó tanára. [...] Jókai művei már életében is népszerűek voltak a német nyelvterületen is. „Már életében, tehát rögtön a magyar nyelvű megjelenést követően vagy sokszor azzal párhuzamosan fordították Jókai műveit németre... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Kötet: Amikor egy ház falai emlékeznek

Többszínűségről, származásról, hazáról, emlékezetről és ellenállásról ír saját bevallása szerint Szántó Henrik, a magyar édesapától és finn édesanyjától származó író. Második regényét, amelynek címe: Treppe aus Papier, mutatták be kedden, november 25-én este a Literaturhaus Mattersburgban. [...] Szántó Henrik jelenleg egy új regényen dolgozik, amely a haza jelentésével és a különböző nyelvek közötti kapcsolatokkal foglalkozik. „Pont elkezdtem az új regényt, ami körülbelül másfél év múlva, ha minden jól megy, ki fog jönni. A regény most nagyon sokat foglalkozik különböző nyelvekkel, főleg a finn nyelvvel, a magyar nyelvvel és az azokon való felnövésével valahol Németországban... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Leköszön 10 év után Bertényi Iván

A Bécsi Magyar Történeti Intézet vezetésére 2015-től Bertényi Iván történész, egyetemi adjunktus kapott megbízást, aki egyúttal a bécsi Collegium Hungaricum igazgatóhelyettese is lett. Tíz év után a héten véget ér ez a megbízás. [...] Arról, hogy Bertényi Iván milyen indíttatásból lett történész, miként tekint vissza az egy évtizednyi bécsi feladatokra, illetve mivel folytatja a munkát visszatérve Budapestre, a hétfőn, december 1-én 20.30 órakor kezdődő Színes Kultúránk című portréműsorunkban bővebben is mesél majd... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Balassi műfordítói nagydíjat vehetett át Buda György

Idén Buda György műfordító vehette át a Balassi műfordítói nagydíjat, amellyel a kiemelkedő műfordítói teljesítményeket díjazták. A magyar állami elismerést idén a bécsi magyar nagykövetségen nyújtották át, a Collegium Hungaricum és a nagykövetség közös rendezésében. Buda György műfordító, többek között Esterházy Péter, Kertész Imre, Krasznahorkai László és Tóth Krisztina műveit fordította németre, de a díj odaítélésben nagy szerepet játszott oktatói tevékenysége is. [...] „Ez az újabb díj különleges, hiszen ez az oktatói tevékenységemet is elismeri, [...] ember beképzelteti, hogy tett valamit annak érdekében, hogy a magyar irodalom külföldön előre lendüljön“, mondta el a díjátadót követően Buda György... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Nemzetiségi képviselői kérdéscsomag, valamint infrastrukturális indítványok az Országgyűlésben

Horváth Ferenc magyar nemzetiségi képviselő a múlt héten az országgyűlésben szóbeli kérdést, illetve kérdéseket intézett Robert Golob miniszterelnökhöz. [...] A szlovén miniszterelnök a kérdések között csak a Lek vállalatról szólóra adott érdemi választ. Horváth Ferenc magyar nemzetiség képviselő természetesen nem elégedett Robert Golob válaszával, ahogy lapunknak fogalmazott, ezeket parciálisan az illetékes tárcákhoz, vagy éppen a miniszterelnökhöz intézi majd írásban. A megfogalmazott javaslatokat egyébként az országgyűlés – ahogy ez rendszerint szokás – elutasította. [...] A kétéves költségvetés 2. olvasatára több tucat módosító javaslat érkezett, köztük öt a muravidéki képviselők részéről is. A régió infrastrukturális fejlesztését célzó javaslatok azonban egytől egyig elbuktak... Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

RTV programbizottság: Vita a fiatalítási programról

November 20-án tartott ülést Lendván a Magyar Nemzeti Közösség Rádió- és Tévéműsorai Programbizottsága. A napirenden a 2026-ra szóló program- és gyártási terv elfogadása szerepelt, melyet a bizottság egyhangú döntéssel jóváhagyott. [...] Szlovéniában

a nemzetiségi műsorok finanszírozása a kormány által a parlamentnek múlt héten beterjesztett RTV-törvény értelmében várhatóan módosul. Ezek szerint a Szlovén RTV előfizetési díjbevételeinek 10 százaléka kerül majd a nemzetiségi programok támogatására, ennek 30 százaléka jut majd a magyar műsorok gyártására, ami most 3,2 millió eurót jelent... Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

A Magyar Tudomány Napja – Muravidéki szakemberek konferenciája

A Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából került sor a Muravidéki Magyar Tudomány Napja című tudományos konferenciára november 22-én a Bánffy Központban, valamint az azt megelőző napon a Semmelweis című magyar film szlovén feliratos vetítésére a lendvai Színház- és hangversenytérben. [...] A délelőtti Dancs Anna, a Lendvai Kétnyelvű Középiskola tanárának előadásával kezdődött „A magyar nyelv tanítása a Lendvai Kétnyelvű Középiskolában” címmel. Ezt követte Gaál Péternek „Szótári és szótárhasználati trendek – különös tekintettel a magyar–szlovén viszonylatra” című előadása, amire online került sor. [...] Rudaš Jutka, a Maribori Egyetem Bölcsészettudományi Kara Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékének vezetője „A hungarológia kihívásai a felsőoktatásban” címmel tartotta meg tudományos beszámolóját. Varga Ines, a Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ munkatársa „A nemzetiségi program megvalósítása a kétnyelvű területen működő könyvtárban” címmel adott elő... Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

Kötet: Megmentő mondatok

Pete Polgár Máté atya rédicsi plébános Megmentő mondatok című előadására került sor november 19-én a lendvai Bánffy Központban, akit teltházas közönség várt. Az atya az előadást követően a Szent Katalin-plébániatemplomban tartott szentmisét. [...] Ez a könyv sok-sok élethelyzetet, életkort mutat be, hogy akár egy gyász, egy veszteség, egy betegség vagy egy életkrízis idején hogyan kell viselkednünk, és erre akar elvezetni minket. Emellett a szépirodalomból és a Bibliából sok-sok egyéb hasznos mondatot is felsorol ez a könyv” – mondta el Pete Polgár Máté atya, a könyv szerzője... Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

Ismertető: Žižeki optimizmus és világvége

Már magyarul is olvasható a népszerű szlovén filozófus, Slavoj Žižek legújabb könyve. A 13 esszét tartalmazó kötetben a ljubljana-i szerző a haladás fogalmának újragondolását sürgeti. [...] A nemrég magyarul is megjelent, 13 esszét tartalmazó kötetének központi témája a már a címben is megjelenő haladás fogalmának újraértelmezése. Szívesen használjuk ezt a fogalmat és szívesen tekintünk úgy az emberiség történetére, mint ami fejlődik, halad egy jobb világ felé. Ez a fajta szemléletmód azonban valószínűleg téves, Žižek pedig több módon is megvilágítja, hogy miért. A helyzet azonban Žižek esetében ennél is bonyolultabb, a szlovén filozófus szerint ugyanis az is elképzelhető, hogy már egy végeláthatatlanul ismétlődő, végtelen hosszúra nyúló világvégének vagyunk az elszenvedői. A jövőnk pedig már készen vár bennünk, egyedül a múltunk az, amin változtatni tudunk... Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

Podcast: A magyar-vend szótárról

Ki ne ismerné ma már a digitális világban azokat az alkalmazásokat, amelyek segítségével az idegen nyelv elsajátításának könnyű és gyors módját hirdetik. A környezetnyelv tanulásának szükségességét a Muravidéken is felismerte egy bizonyos KR monogram mögött rejlő szerző, aki 1919-ben megszerkesztette A magyar-vend szótárt... [...] A hiszen féltve őrzött könyvtári, levéltári anyagról beszélgetünk Halász Alberttel, az MTA külső köztestületi tagjával, aki a helytörténi örökséget gondolja a Muraszombati Területi és Tanulmányi Könyvtárban... Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

A nagy hatású Abafi szlovénul is

November 20-án mutatták be Jósika Miklós Abafi című regényének szlovén fordítását „A regény, ami megváltoztatta Nikola Tesla életét” alcímmel a Szlovén Közkönyvtárak Hete alkalmából a lendvai könyvtárban. [...] A romantikus regény szlovén fordítását Jambor Bence Szeréna fordító és Nenad Vladić kiadó, ötletgazda mutatta be. Az eseményen a kiadó többször hangsúlyozta, hogy Nikola Tesla fizikusra, feltalálóra óriási hatással volt Jósika romantikus regénye... Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

Ötévente Pozsonc Mária Muravidéki Magyarságért Díj

A Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség (MMÖNK) Tanácsa november 19-i ülésén elfogadta a Pozsonc Mária Muravidéki Magyarságért Díj odaítéléséről szóló szabályzatot. Emellett több intézmény nemzetiségi programját hagyta jóvá. [...] A díj a muravidéki magyarságért végzett kimagasló közéleti, oktatási, tudományos vagy politikai tevékenység elismerése és jövőbeni ösztönzése céljából adományozható. A kitüntetés ötévente kerül átadásra. A tanácsstagok egyben egyetértettek abban is, hogy az első díj a kitüntetés névadóját, Pozsonc Máriát illeti meg posztumusz elismerésként... Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Varga Emese, dramaturg

A szlovákiai, csehszlovákiai magyar színház érdekes függő viszonyban van a politikával. Soha nem tudta függetlenné tenni magát. Nem a téma szempontjából, hanem gazdaságilag, mondja Varga Emese dramaturg. [...] A Hancsovszky, a Pressburg, és egyebek mellett rengeteg Molnár Csaba egyetemi vízgátfilmnek a társírója, de igazából sokkal inkább színházi emberként ismert. Évtizedekig volt a Komáromi Jókai Színház dramaturgja, emellett tanít a Pozsonyi Színművészeti Főiskolán is. Kitalálójá és elindítója egy szlovákiai magyar drámaíró pályázatnak. [...] A szlovákiai magyar színháztörténetet is kutatod. Mire jöttél rá?...
Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Kötet: „Amikor behúnyta szemét a Teremtő”

Pénteken a jókai inkubátorházban mutatták be Görföl Jenő jókai olvasókönyvének harmadik részét. A helytörténeti kiadvány megemlékezik az első és második világháború jókai hősi halottairól, hadifoglyairól, megismertet bennünket a kitelepített és deportált családok tagjainak és leszármazottainak visszaemlékezéseivel, s képet kaphatunk arról, hogy ezek az emberek miképpen éltek meg az őket ért kegyetlen eseményeket. [...] Az olvasókönyv egy Előszóval indít, amelyből a bemutatón Görföl Jenő is idézett. Neszméri Tünde megemléltette, úgy látszik készül a negyedik kötet, olvasókönyv is, s felhívta a figyelmet arra, jó lenne, ha az ahhoz igazodó dokumentumokat ismét továbbítanák a Csevadoknak... Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

A 145 éve alakult helyi zárdaiskolára emlékeztek Léván

November 27-én a lévai Reviczky Házban került sor a Reviczky Társulás berkein belül működő Léva és vidéke helytörténeti szakosztály immár 131. helytörténeti előadására, melynek társszervezője a Lévai Szent László Kör volt. [...] Az előadója a helytörténeti szakosztály vezetője, a kör elnöke Müller Péter volt, aki bevezetőjében elmondta, hogy holnap lesz 145 éve, hogy megnyitotta kapuit a lévai zárdaiskola, továbbá, hogy 20 évvel ezelőtt ebben a témában tartotta első helytörténeti előadását... Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Recenzió: A végek dicsérete

A végek dicsérete c. könyv második kötete ott folytatja, ahol az első abbahagyta: a már teljes erejével tomboló tizenöt éves háború negyedik évében, Komárom várának 1594-es ostrománál. A korabeli komáromi tudósítás segítségével néha napról napra lehet követni az eseményeket, amelyek tele vannak a seregek kegyetlenkedéseivel is. [...] A komáromi Pro Museum – Társulás műhelyéből a napokban került ki A végek dicsérete c. könyv második kötete, amelyet Bagi Zoltán Péter történész, a Győr Megyei Jogú Város Levéltára jelenlegi vezetője jegyezte. A mű 1594 októberétől 1596 decemberéig követi végig az ún. Fuggerzeintungok alapján mindazt, ami Komárom környékén történt a tizenöt éves háborúban... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Videó: Miért, hogyan, kikkel épül az új dunaszerdahelyi Szent István-templom?

A november 29-ei ünnepélyes szertartást követően, amikor is elhelyezték az új dunaszerdahelyi Szent István-templom alapkövét a MOL Aréna melletti területen, sajtótájékoztatót tartottak. Ezen az újságírók elsősorban arra keresték a választ, mi indította el a templomépítés gondolatát, hogyan haladt eddig a folyamat, és milyen jövőt szánnak az új Szent István-templomnak... Forrás: Dunaszerdahelyi.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Magyarnak lenni: nagy s szent akarat! című versünnepet

A Palóc Társaság az Ipolysági Városi Könyvtárral együttműködve 2025 novemberében ismét megszervezte a Magyarnak lenni: nagy s szent akarat! című versünnepet; tette mindezt a trianoni fájdalom költője, Sajó Sándor születésének 157. évfordulója alkalmából. [...] A versmondók egy tetszés szerint választott Sajó Sándor-költeménnyel, valamint a magyar hazafias költészetből egy ugyancsak szabadon választott verssel álltak a szakmai bírálóbizottság elé... Forrás: Muzsa.sk: [teljes cikk >](#)

Videó: A hétvégén rendezték meg a 24. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferenciát

Az idei rendezvényt ismét nagy érdeklődés kísérte, mintegy 150 egyetemi hallgató, doktorandusz és fiatal kutató érkezett. A november 27-e és 30-a között zajló eseménynek, amelyen többek között Solti Juli átvette a 2025. évi Kristálygömb-díjat, a Szabadkai Műszaki Szakfőiskola adott otthont. [...] A szombati megnyitón Csányi Erzsébet, a VMTDK Tudományos Bizottságának elnöke hangsúlyozta, hogy a rendezvény ma is ugyanazt a szerepet tölti be, mint indulásakor, teret biztosít a vajdasági magyar fiatalok kutatói és alkotói kibontakozásának, és kiemelte, fontos, hogy a tudományos pályára készülő diákok saját közegükben találjanak szakmai támogatást és inspirációt. [...] Csányi Erzsébet megjegyezte, egy rendkívüli év után nyitják meg a VMTDK kapuit, és

ebben az időszakban az egyetemisták meghatározó szereplőkké váltak. Így tehát nem véletlen, hogy a konferencia központi témája az igazság... Forrás: Vajma.info: [teljes cikk](#) > [teljes cikk 2](#) > [teljes cikk 3](#) > [teljes cikk 4](#) > [teljes cikk 5](#) >

Fordítástudományi tanácskozást tartott az MNT Szabadkán

Fremond Árpád köszöntőbeszédében hangsúlyozta, hogy a Magyar Nemzeti Tanács 2013 óta minden évben megszervezi a fordítástudományi konferenciáját, amely mára hagyománnyá, szakmai találkozóhellyé és párbeszédterként szolgáló fórummá vált mindazok számára, akik a hivatalos kommunikációban a nyelvi közvetítésében, a jogi eljárások területén, vagy a mindennapi ügyintézésben dolgoznak. [...] A konferencia célja az volt, hogy szakmai párbeszédet teremtsen a nyelv, a kultúra és az identitás összefüggéseiről, valamint a fordítók felelősségéről és láthatóságáról a mai, soknyelvű Európában. [...] Tóth Ramóna, az MNT Végrehajtó Bizottságának hivatalos nyelv- és íráshasználattal megbízott tagja a megnyitón arról számolt be, hogy az idén több mint 50 résztvevő érkezett... Forrás: Magyarso.rs: [teljes cikk](#) >

Előadás: Irodalmi Szomszédolás Szerbiában

November 27-én a szabadkai Városi Könyvtár Régi olvasótermében megrendezésre került az Irodalmi Szomszédolás Szerbiában című est, melynek előadója és vendége Bene Zoltán József Attila díjas író, a Szeged várostörténeti és kulturális folyóirat főszerkesztője volt. [...] Az est a magyarországi Csongrádi könyvtár és a szabadkai Városi Könyvtár évekre visszanyúló együttműködésének egyik újabb közös projektje volt... Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk](#) >

Toldi Éva, Sárkány Balázs és Siflis Zoltán a Forum Könyvkiadó Intézet díjazottai

A Forum Könyvkiadó Intézet tájékoztatja a nyilvánosságot, hogy a Híd Irodalmi Díj bírálóbizottsága Berényi Emőke (elnök), Bordás Győző, Sándor Zoltán, Utasi Csilla és Verebes Ernő összetételben egyhangú döntéssel Toldi Éva irodalomtörténésznek, az MTA külső köztestületi tagjának ítélte a 2024. évi Híd Irodalmi Díjat Hovatartozás-tudat, transzkulturalitás, poétikai tapasztalatcímű tanulmánykötetért, mely olyan, a nemzetközi irodalomtudományos szcénában is korszerű témákkal foglalkozik, mint a nyelvváltás és az identitásrepresentáció, valamint komparatív vizsgálatokkal járul hozzá a régió kulturális összeszövődöttségének megértéséhez. [...] A Forum Képzőművészeti Díjat Sárkány Balázs kapja, míg a Vajdasági Magyar Művészeti Díjat Siflis Zoltán érdemelte ki... Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk](#) >

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Riport: Rejtőzködő férfiak és növekvő társadalmi feszültség

Ukrajnában férfiak tízezrei élnek kényszerű elszigeteltségben – évek óta nem hagyták el lakásukat, sőt, sokan az udvarukra sem mernek kilépni. Különböző üzenetküldő applikációkon riadóláncokba csoportosulnak, ha ismeretlen, gyanús jármű érkezik a faluba, jeleznek egymásnak. [...] A napokban a Szárazföldi Erők Parancsnoksága az Ukrajinszka Pravda hírportál megkeresésére azt közölte: az ilyen statisztikai adatok nyilvánosságra hozatala veszélyeztetné Ukrajna nemzetbiztonságát. Legutóbb a sajtóban olyan becslések jelentek meg, amelyek szerint mintegy másfél millióan nem frissítették katonai nyilvántartási adataikat. [...] A kérdést eddig csupán egyetlen hivatalos kormányzati dokumentum érintette: a 2025 áprilisában életbe lépett törvény indoklása, amely 50 százalékos engedményt biztosít a toborzóközpontok által kiszabott bírságokra. A dokumentum szerint 2024 során több mint hatmillió hadköteles nem frissítette adatait... Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk](#) > [teljes cikk 2](#) >

Zubánics László lett az ukrajnai kisebbségi tanács új alelnöke

Kijevben november 27-én egész napos szakmai konferencián értékelték az ukrajnai nemzeti közösségek jogainak érvényesítését és az EU-csatlakozással összefüggő „Cselekvési terv” megvalósítását. [...] Az esti órákban megtartotta soros ülését az Ukrajnai Nemzeti Kisebbségek Társadalmi Szervezeteinek Tanácsa is, amelynek napirendjén a Szervezési és Működési Szabályzatának megfelelően a tisztújítás szerepelt. A 3–3 jelöltből többségi szavazással elnökké Hacsaturjan Tigrant (örmény közösség), alelnökévé Zubánics Lászlót (magyar közösség) választották. [...] Zubánics László, az UMDSZ elnöke, az MTA külső köztestületének tagja elmondta: [...] Megbízást kaptunk arra is, hogy több törvényjavaslatot is véleményezzünk, többek között azokat is, amelyeket Ukrajna a Magyarország által korábban benyújtott 11 pontra válaszul előkészített. Ugyancsak megvitatásra vár a Legfelsőbb Tanácshoz benyújtott Döntési javaslat-tervezet a szovjet katonai adminisztráció által 1944 és 1946 között a kárpátaljai magyarok és németek ellen elkövetett repressziók elismeréséről és elítéléséről... Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk](#) >

Videó: Háromnyelvű névtáblát kapott a Beregszászi Kistérség 40 intézménye

A Határokon átnyúló nyelvi akadálymentesítés a közéletben nemzetközi együttműködési projekt kétnapos konferenciájának záró részeként a szervezők háromnyelvű névtáblákat adtak át a Beregszászi kistérség összes oktatási intézményének. Valamint a Beregszászi Adminisztratív Szolgáltatásokat Nyújtó Központnak. Ez utóbbinál nem csupán a Braille-írással is ellátott tábláról volt szó, hiszen már folyamatban van a közismert néven CNAP összes informális táblájának a fordítása is magyar, illetve angol nyelvre.

2025 márciusában a projekt kárpátaljai lebonyolítója a Kárpátaljai Magyar Főiskoláért Jótékonysági Alapítvány egy memorandumot írt alá Babják Zoltánnal, Beregszász polgármesterével, melynek eredménye a névtáblák elkészítése... Forrás: Youtube/Tv21Ungvar: [teljes cikk >](#)

Felavatták a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem új névtábláit Beregszászban

November 28-án avatták fel a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem új, háromnyelvű névtábláit a beregszászi Kossuth téren, az intézmény főépületénél. [...] Az esemény Molnár Andrea, az egyetem Rektori Titkársága vezetőjének köszöntőszavaival vette kezdetét, majd a hagyományokhoz híven elhangzott az intézmény himnusza, a Rákóczi Ferenc bús éneke című kuruc kori ének. [...] Az első, magyar–angol nyelvű táblát Hankó Balázs és Orosz Ildikó, a második, ukrán–angol nyelvűt pedig Csernicskó István és Varga-Bajusz Veronika közösen tárta a közönség elé... Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Ötödször rendezték meg a Kárpátaljai Pedagóguskonferenciát

A Mathias Corvinus Collegium Beregszászi Képzési Központja immár ötödik alkalommal rendezte meg a Kárpátaljai Pedagóguskonferenciát, amely mára a térség egyik legjelentősebb szakmai és közösségépítő találkozójaává nőtte ki magát... Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

A Hunyadi-kastélynál látványos leletek kerültek elő

Temesvár 15. századi kastélyának védőfalai kerültek elő az ősz folyamán a Bánsági Nemzeti Múzeum épületének beltéréiben. A 19. századi kastély Hunyadi János egykori rezidenciájának és Károly Róbert magyar király palotájának nyomait őrzi, de a jelentős műemlék felújításával 2006 óta kínlódik a megyei önkormányzat, statikai problémák, percek és pénzhiány akadályozták a helyreállítását. 2025 szeptemberében újraindultak a munkálatok. [...] A középkori kastély nagyrészt a mostani belső udvar helyén állt, a jelenlegi 19. századi épület alatt pedig a védőfalai húzódnak, ezeknek a pontos vonalát azonosítják a jelenlegi ásásokkal, magyarázta a Transtelexnek Kopeczny Zsuzsanna régész, a múzeum munkatársa... Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Boga Bíborka, vegyészmérnök

Boga Bíborka Erdőfülében nőtt fel, Baróton járt középiskolába, Kolozsváron vált vegyészmérnökké, doktori tanulmányai után Németországban szerzett tapasztalatot, ma pedig Svájcban dolgozik fenntarthatóság és a kritikus nyersanyagok területén. Olyan rendszerek alkalmazásával és továbbfejlesztésével foglalkozik, amelyek a kutatási területének digitalizációját célozzák meg. [...] Jelenleg ontológiákat fejlesztünk ki, ezek olyan strukturált modellek, amelyek segítségével fel tudjuk mérni, milyen anyagokat lehet visszanyerni az életciklusuk végére ért termékekből. [...] 2021 februárjában, az Erdőfüléből Kolozsvárra tartó utam során szinte véletlenül értesültem a Német Szövetségi Környezetvédelmi Alapítvány által meghirdetett ösztöndíjprogramról, amely közép- és kelet-európai fiatal pályakezdőknek szólt... Forrás: Nolieg.ro: [teljes cikk >](#)

Sisak Imola klinikai pszichológus előadása

A kézdivásárhelyi Wegener Pro Sanitate Alapítvány által szervezett Tudástár előadás-sorozat novemberi programjaként a Vigadó Művelődési Központban Sisak Imola klinikai főpszichológus olyan témáról beszélt, amely minden hallgatót személyesen érintett: az időről. Nem arról a matematikailag mérhető jelenségről, amelyet órák és naptárak mutatnak, hanem arról a sajátos, belső időről, amely az életünkben nyomot hagy, alakul, és néha ellenünk, máskor mellettünk dolgozik. [...] Az előadó beszélt arról is, hogy a test öregedését a mozgás hiánya gyorsítja fel leginkább. Az izomtömeg természetes csökkenése már a harmincas évek közepén elkezdődik, de megfelelő életmóddal akár évtizedekkel is lassítható... Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Kötet: Pál-Fám Ferenc – Benedek Lajos: Székelyföld gombái

Pál-Fám Ferenc és Benedek Lajos gombászok, egyetemi oktatók által jegyzett könyv szerkezete segíti a benne való könnyed tájékozódást. Elején a tartalomjegyzék, aztán következnek a bevezető részek. Dióhéjban esik szó Székelyföld gombáinak kutatásáról. A könyvben szereplő fajokról írva megemlítik, hogy Székelyföldről eddig mintegy 1800 fajt sikerült eddig dokumentálni a szakirodalom meg saját terepmunkájuk alapján... Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Podcast: Molnár H. Magor kapta idén a Kemény Zsigmond-díjat

Átadta az éves Kemény Zsigmond-díjat a Helikon Irodalmi Folyóirat. Az elismerést a marosvásárhelyi származású, Szegeden élő Molnár H. Magor vehette át. A díjazott arról beszélt a Kolozsvári Rádióknak, hogy olyan témákról ír elsősorban, amelyeket maga is átélt, így kapcsolódni tud hozzájuk... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: Lőwy doktor száz esztendeje

Temesváron született, Kolozsváron vált főorvossá, három nemzedéket gyógyított, s közben könyveket, tanulmányokat és fordításokat hagyott hátra. Fia, Lőwy Dániel ma a kolozsvári és erdélyi zsidóság történetének kutatója, a Baabel portálon emlékezett meg arról, hogy száz éve született édesapja. Az eredeti román szöveg magyar fordítását tesszük közzé. [...] 1968 nyarán apám a Duna-deltában végzett terepmunkát, több napra kiszakadva a hírek világából. Amikor végre visszaért Galacra, a főorvos azzal fogadta, hogy „ott nálatok forradalom van”... Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Magyartanárdíjat kapott Már Orsolya

A rétyi Antos János Általános Iskola magyar szakos tanára, iskolaigazgató az első nem magyarországi pedagógus, aki megkapta a Magyartanárdíjat. Már Orsolya a magyar nyelv napja alkalmából tartott ünnepségen vette át a kitüntetést november 15-én a budapesti Nemzeti Színházban Balázs Géza nyelvész professzortól, a díj kuratóriumi elnökétől. [...] Pedagógusi, oktatói munkája mellett Kovászna megye kulturális életének aktív szervezője, élénk kapcsolatot tart a romániai és magyarországi tudományos élettel, rendszeres előadója szakmai konferenciáknak... Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)